

مکتبہ انوار الہدیٰ

ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در ❁

۳۰ بجی سنہ



۱۰ رجب الفرد ۱۳۲۹

❁ پچھنبہ ❁

جزو عدد : ۱۰۳



قره طاغ و مالیسورلر

مالیسورلرک قره طاغه التجا ايله داعیه مختاریته قالقشملرینی موجب اولان عواملی نرلرده آراملی بز . مالیسورلر لاتین کلیساسینه تابع اولدقلرندن حرکات قیامه‌لری علی الاطلاق ، بر قاتولیک دولت طرفدن تشویق و اداره اولندیغنه حکم ایدیلور . بو حکم ایلده حسب الجواریه آوستریا دولتی مراد ایدلمش اولور . عجباً بوطن و حکم طوغریمیدر ؟

احباب و قوفدن بعض ذواتک تأمیناً بیانسه نظر آ بومسئله ده آوستریا حکومتی تمامیه بری الذمه در . او حالده بو اهل قیامک استناد ایتدیکی حکومت هانکی بر حکومتدر ؟

طوپراغنده (قومپیر) دینلان پاتانه دن بشقه محصول یتشمیان و خلقنک اون یاشندن آلتمشینه قدر الی قازمه و کوره ک طوتانلری اعمال شاقه ايله تأمین معیشت ایدن و ذکور وانات ایکی یوزبیک نفوسدن عبارت بولنان قره طاغ دولت مفخمه سیمی اوله جق ؟

مالیسورلر محمود نانی دورندن بری تنک اوزرنده یشار بر قومدر . تایگی یازاره قدر اوزانوب کیدن برسلسله جبالدن عبارت بولنان مملکتلری ایسه سکنه سنی بسلیه بیله جک قابلیت انباتیه دن بالکلیه محرومدر .

طبیعت هر فصله بخل و ضعتی او حوالیده مبذولاً اظهار ایتمش . بیچاره لردن مایه اصلبلری اولان طوپراغی بیله اسیر که مش . قایه یاریقلرنده سوق روز کار ايله تراکم ایدن بر آووج طوپراغده و بیک محنت و مشقتله یتشدیردکلری درت بش باش مصر بر سنه لک مدار معیشتلری در . درت بش نفوسه بر رأس نسبتنده اصابت ایدن کچیلری اولماش اولسه اتدن ، سوددن ، یاغدن الی الابد محرومیته محکومدرلر .

ایسته اوسلسلهٔ جبال سکانیک تکمیل ثروت و سامانی بش اون کیله قوقوروزله بش اون رأس کچیدن عبارتدر .

بونکله برابر حاللردن قطعاً شکایت ایتمز لر . محتاج الیهلرنده وسعت آمال بسله مز لر . آزه قناعت و قایه پارچهلرندن متشکل گلبه لرینی بر سعادتسرا عد ایدرک آزاده سرانه اقامت ایدر لر . چونکه طاغلرینک مناعتی آنلری غوائل تعدیدن شمیدی به قدر محافظه ایتمکده بولنمش ایدی .

مالیسور لر ۴۵۰ سنه دن بری حوزهٔ اداره سنه داخل اولدقلری دولت عثمانیه به اطاعتده ثابت ایدیلر . بو اطاعتلری ایسه کندیلرینی عصرلردن بری بعض معافیاته نائل ایتمش ایدی . باج و خراج و یرمرلردی . فقط قدرلیدن تشکل ایتمش بر استحکام اولان او سنکستانک ماوراسنده کی قومک پای تخطیسی ده آنی تجاوز ایده مزدی . چونکه بونلر استحکاملرنده طوغمش سرحد بکجیلری ایدی که دولتک او حوالیده محافظهٔ حدود ایچون صورت دایمده بولندیره جفی بش اون طابور عسکرک فطرهٔ و مادهٔ بش اون کره فوقده ایدیلر .

فطرهٔ جسور و هر درلو مشاق حیات و محرومیه قارشى حول و صبور اولان بوقناعتکار قوم ؛ نه اولدیده وادیٔ عصیان صابدی . حتی جنسیت و دیانت و لسان و قومیت و مشوار و عادت خصوصلرنده ضدیت کامله حالنده بولنان خصملرینه التجاکی بر ذاتی قبول و اختیار ایلدی .

ایشته حادثهٔ نک شایان تدقیق اولان مهم جهتی بودر .

مشروطیت عثمانیهٔ نک اعلانیله برابر ملکک هر گوشه سی عبدکاه مسرت حالنی بولدینی کونلرده . دونه قدر سلاح بدست اوله رق یکدیگرینک قانی ایچمکه فرصتین اولان - عناصر مختلفه آرمسند بر مخادنت یکو جودانه حکمفرما اولمغه باشلامش تاریخ قنچندن بری اصول ادارهٔ مطلقه حکمنجه یکدیگرینه تقریبدن زیاده یکدیگریندن تبرید ایدلمش اولان ، سکنةٔ مختلفه سی بروطن اولادینه شایسته بر محبت اخلاصکارانه اظهاریلله اعلان شادمانی ایلش ایدی .

ایشته مشروطیتی متعاقب روم ایلینک هر جهتنده باخصوص آرن اوودلق قسمند

تحسینات عمومیہ بومنوال اوزره ایدی . و اسفا که پروعد سعادت بر مستقبلہ مدار استدلال اولان بو طاعتی حسلر ، غموم و آلامی ، بومسرتلی گونلر ماتم آود ایامی استخلاف ایدی .

بوکا ایسه مأمورلر مرکز درایتلرینه غالب اولان غیرت جاهلانہ لری سبب اولمشدر . اسکوب وقایعی ، و او وقایعی مستلزم اولان اسبابدن بحث ایتیمہ جکز . « زیرا کہ آنک ذکر ی ده بر بشقه المدر . »

یالکز شونی سویله مک ایسترز : بو مالسیا قیامتک موجب حقیقیسی سلاح طوبیلاق مسئلہ سیدر . نتہ کیم بز بو تدبیرک سقامتی کچن سنہ تصویر افکارک ۶ شوال تاریخی نسخہ سنده خبر ویرمش و بر مسئلہ مشکله احداث ایلیہ جکئی آکلاتمش و حتی ؛ (قرہ طاغ حدودندہ بولنان اہالینک سلاحنی طوبیلاق ایله نہ یابدیغیزی ییش اولسہ ق ، آلدیغمز بر سلاحہ بدل ایکی سلاح ویرمکی اختیار ایدردک . بو حدود اہالیسی دائمی صورتدہ آتشی معروضدر ؛ دائمی صورتدہ تہلکہ ایچندہدر .) دیمش ایدک .

ایشته عاقبت ، مدافعہ نفسدن بشقہ بردہ استعمال ایتمک لری سلاح لری لارندن آلمغہ تصدی ایدیشیمز ، مالسورلر کبی مطیع و خلوق بر طائفہنی دشمنلرینک سایہ حمایتہ انجا ایتدیردی .

مسئلہنک روحی نرمہده ؟ عجبا بزم مدبران امورمز بوکا واقفیمیدر ؟ بز ظن ایتیمز . چونکہ کچن سنہ پرنس نیقولانک قرالغنی تبریک ایچون جتینہ بہ کیشمش اولان حسین حلمی پاشا ، نیقولانک بسلدیکی آمالک مقدماتہ عن جہل اشتراک ایتمش ، یعنی قرہ طاغ ولی عہدینہ توجیہ و اعلان اولنان قوصوہ پرنس لکئی تبریکاً بادہ نوش اولمشدر .

اوت ! کچن سنہ حسین حلمی پاشا قرالک مائدہ رسمہ سنده بولندیغی صرہده ولی عہد قوصوہده کی (روغووا) مناسرتینہ اضافتہ پرنس اعلان اولمش ایدی . ہانیا روسیہ و آوستریا ایمپراطورلرینک عنوانلرندہ (قدس شریف) و (قبریس) حکمدار لقلری کبی . واقعا بو عنوانر کاه ماضی بہ عائد افعالک و کاه خرسیتیانلغہ عائد

آمالک بر صورت معنویه سنی تمثیل ایدر . فقط بوکون (روغو و آ) بر نسکی
استقباله شامل بر مالک ترجمه سندن بشقه بر شمیمیدر ؟
واقف حقایق بر ذات دیورکه : قرال نیقوله هیچ بر وقت آرناوودلنی کندینه
مال ایده نیلک خولیا سینه دوشمامشدر ؛ چونکه آنده کی استحالیه بیلور . اوکندینی
آرناوودلغه مال ایده جکدر .

محتاج ایضاح کورینان شوجهله نیقولانک تعقیب ایتدیکی پولتیقه بی بیلانلره
مکشوفدر . آرناوودلر هیچ بر قومه انتقال و حلول ایتمزلر . آنلر هر وقت آرناوود
قالمشدر ؛ بوندن بویله ده آرناوود قاله جقلردر . فقط قریت نسلیه طولایسیله
آرناوود اولمق ایستیانلری محیط اجتماعیلرینه آلیرلر . نه کیم عن اصل اسلاو اولان
معهود اسکندر بک ، آرناوود طوغامش ایکن آرناوود طانمشدر .
ایشته بزم حشمتلو نیقولا حضر تلی ده بوکون اسکندر بکی تقلید عز مننده در .
کندی سنی آرناوودلره مال ، یعنی قرال ایتدیره جک ، قره طاغ بو قرالغه تابع
طوتیله جقدر .

بو پولتیقه بی کیمار ترویج ایدیور ؟ بوکا الی زیاده مخالف اولان بر حکومت وارسه
اوده آوستریا دولت دور اندیشی در . آنک ایچون حتی پاشا قایینه سنیک اتباع
وهمده خالصتله استماع و اتباع ایده جکی بر مسلک سیاسی وارسه اوده آوستریانک
واقع اولان وصایا سیدر ؛ اعتقادنده یز .

ابوالضیا

